

שימוש בחיתולים במהלך אשפוז ומדיניות שמירת השליטה על שלפוחית השתן

בקרב מבוגרים: נתונים ומשמעויות מדיניות

פרופ' אנה זיסברג^{1,2}, ד"ר קסניה שולייב¹, ד"ר יוליאנה סמיצ'נקו^{1,3}, פרופ' אפרת שדמי^{1,2}

¹מרכז עזריאלי לתפקידי אחיות מתקדמים, אוניברסיטת חיפה; ²החוג לסייעוד ע"ש שריל ספנסר, אוניברסיטת חיפה; ³כללית חדשנות, שירותי בריאות כללית

שיטה:

- **משתתפים:** קוהורט פרוספקטיבי של 383 מבוגרים בעלי תפקוד קוגניטיבי תקין, ניידים, בני 65 ומעלה (גיל ממוצע 76.8; 42.8% נשים), שאושפזו ביחידות לרפואה פנימית.
- **מדדי אי-שליטה:** מצב השליטה על שלפוחית השתן ושימוש בעזרי ספיגה הוערכו בקבלה, מדי יום במהלך האשפוז, ובחודש שלאחר השחרור באמצעות שאלון ICIQ. (International Consultation on Incontinence Questionnaire-Urinary Incontinence)

רקע:

- אי-שליטה על שלפוחית השתן (urinary incontinence) הינה סיבוך שכיח ולא מוכר דיו של אשפוז חריף בקרב מבוגרים, הקשור לירידה תפקודית ואיבוד עצמאות.
- תפקידן של פרקטיקות טיפול בבית החולים בהתפתחות אי-שליטה חדשה נותר בלתי מובן, ולו השלכות מדיניות משמעותיות.

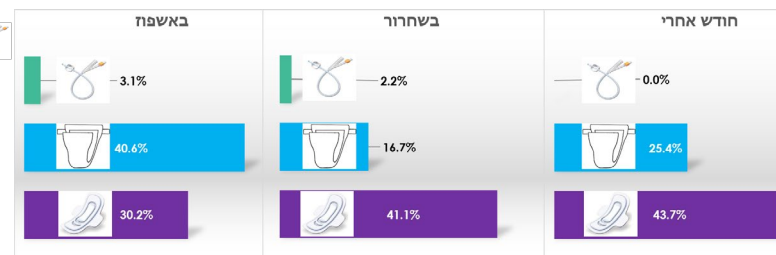
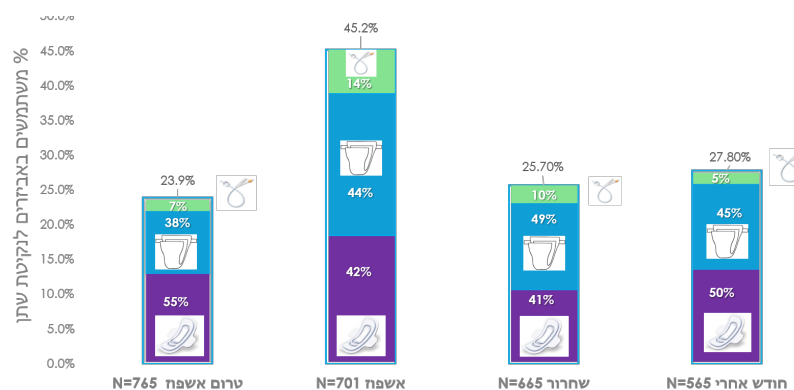
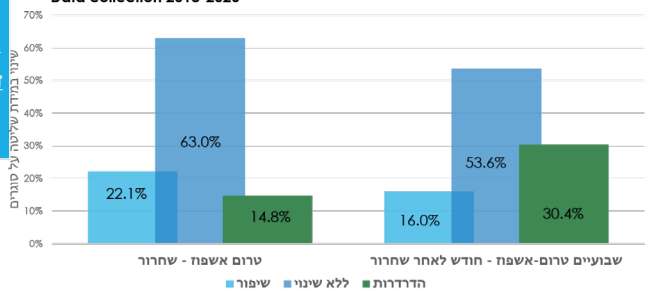
מטרה:

לבחון את שכיחות אי-השליטה על שלפוחית השתן ושימוש בחיתולים במהלך אשפוז ובחודש שלאחר השחרור בקרב מבוגרים שהיו שולטים בשלפוחית השתן טרם האשפוז; ולזהות שימוש בחיתולים כגורם סיכון עצמאי לירידה בשליטה.

סטאטוס מטופל לפי דיווח סיעודי- NORTON (%) N			
שליטה מלאה	שליטה חלקית	אי שליטה מלאה	אין תיעוד
111 (66.1)	11 (6.5)	7 (4.2)	39 (23.2)
106 (63.1)	74 (69.8)	3 (2.8)	24 (22.6)
45 (26.8)	27 (60.0)	7 (15.6)	10 (22.2)
17 (10.1)	10 (58.8)	1 (5.9)	5 (29.4)

שינוי בחומרת שליטה על סוגרים (ICIQ-SF)

Hospitalization Process Effects on Mobilization Outcomes and Recovery ISF, Data collection 2018-2020

מסקנות והמלצות:

- הממצאים הראשוניים מצביעים על עניין מחקרי גובר, לצד בסיס ראיות מוגבל ומפוזר.
- הסקירה תאפשר לראשונה מיפוי מקיף של הידע הקיים, ותספק בסיס לגיבוש מדיניות לאומית מובנית לפיתוח, רגולציה ואינטגרציה של ה-NP במערכת הבריאות הישראלית.

ממצאים:

- **בקבלה** 89.6% מהמשתתפים היו בעלי שליטה מלאה ואף אחד לא השתמש בחיתולים.
- **במהלך האשפוז**, 13.3% לבשו חיתולים לפחות יום אחד.
- חודש לאחר השחרור, 22.7% דיווחו על אי-שליטה חדשה או מוחמרת ו-6.1% על שימוש בחיתולים.
- ניתוח רגרסיה לוגיסטית, תוך שליטה בגיל, חומרת המחלה ואורך האשפוז, זיהה שימוש בחיתולים במהלך האשפוז כמנבא עצמאי מובהק הן לירידה בשליטה $OR=2.01, p=0.037$ והן לשימוש בחיתולים חודש לאחר השחרור $OR=7.005, p<0.001$.

ד"ר קסניה שולייב
מרכזת יחידת המחקר
ADVANCE מרכז עזריאלי לתפקידי אחיות
מתקדמים, אוניברסיטת חיפה